

ВПЛИВ КОМПЕНСАЦІЇ СЕЛЕНОДЕФИЦИТУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ХІМІОРЕЗИСТЕНТНОГО ТУБЕРКУЛЬОЗУ У ХВОРИХ З АУТОІМУННИМ ТИРЕОЇДИТОМ

С.Л. МАТВЄЄВА

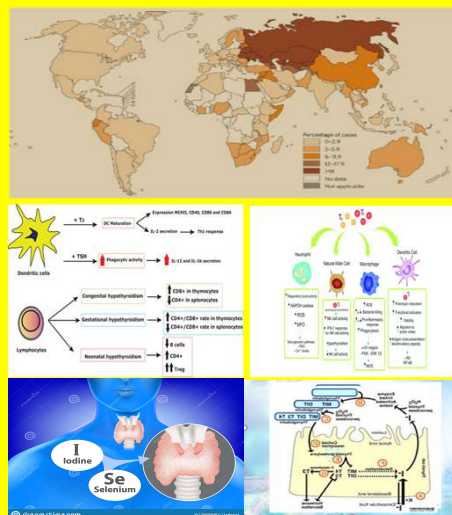
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,

КАФЕДРА ФТИЗИАТРІЇ ТА ПУЛЬМОНОЛОГІЇ, ЗАВ. КАФЕДРОЮ Д. М. Н., ПРОФ. О.С.ШЕВЧЕНКО

Актуальність: За оцінками ВООЗ за останні 20 років виявлено понад 2 мільйонів нових випадків мультирезистентного туберкульозу. У цій ситуації особливо важлива здатність організму сформувати адекватну імунну відповідь на туберкульозну інфекцію.

Системний вплив щитовидної залози на всі ланки протитуберкульозного імунітету (2,5) і здатність тиреоїдного гомеостазу впливати на перебіг і результат туберкульозу також відома (4).

Однак, щитовидна залоза здатна нормально функціонувати тільки в умовах її нормального постачання селеном, який необхідний для йодування тиреоїдних гормон (1,3,7).

Мета: порівняльне дослідження результатів хіміотерапії лікарсько-резистентного туберкульозу в осіб з аутоімунним тиреоїдитом в умовах селенодефіциту, характерного для мешканців України і при замісній терапії, що відновлює нормальний рівень селену.

Методи: В контролюємом дослідженні взяли участь 60 пацієнтів з хіміорезистентним туберкульозом з аутоімунним тиреоїдитом (АІТ). Рівні показників функції щитовидної залози: вільний тироксин (Т4), тиреотропний гормон гіпофіза (ТТГ) до початку протитуберкульозної хіміотерапії, а також в кінці фази інтенсивної терапії. Селен в сироватці крові визначався методом атомно-абсорбційної спектроскопії в лабораторії Синево. Хворі були розділені на дві групи по 30 чоловік. В лікувальний комплекс пацієнтів групи спостереження крім стандартної хіміотерапії (СХТ) призначався селеніт натрію в дозовій дозі 200 мкг на протязі 2 перших місяців лікування.

Результати: В обох групах хворих на хіміорезистентний туберкульоз з АІТ встановлені низько-нормальні Т4 і високо-нормальні вмісти ТТГ. Отримані дані вказують на зниження тиреоїдної функції у хворих на хіміорезистентний туберкульоз з аутоімунним тиреоїдитом.

Також встановлено, що середні значення рівня вмісту Селену в вільному кровотоці у хворих на хіміорезистентний туберкульоз з АІТ знижено: як в групі спостереження, так і в групі порівняння.

В процесі хіміотерапії та прийому цефаселя Рівень вмісту селену в кровотоці підвищувався. Більш значне збільшення вмісту рівня селену зазначалося в групі спостереження при порівнянні з контролем.

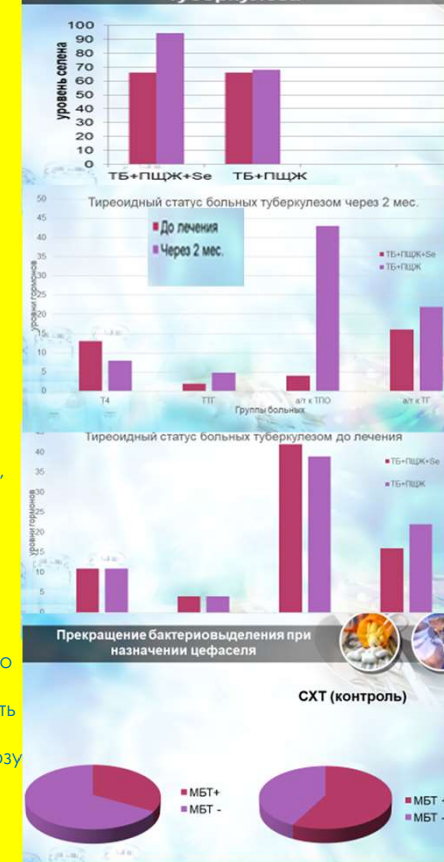
У хворих, які отримували селеніт натрію, відзначалося Посилення функції щитоподібної залози. При аналізі результатів хіміотерапії в кінці її інтенсивної фази відзначено, що в групі хворих, які отримували селеніт натрію, в більш ранні терміни зникали симптоми інтоксикації. У групі спостереження відзначався більш високий відсоток припинення бактеріовиділення (60%) у порівнянні з контролем (52%).

Результати свідчать про те, що призначення селеніту натрію хворим на туберкульоз легень в поєднанні з АІТ відновлює вміст селену у вільному кровотоці та відновленню тиреоїдного гомеостазу.

Нормалізація функції щитовидної залози підвищує її здатність стимулювати імунну відповідь організму на туберкульозну інфекцію, що покращує результати хіміотерапії туберкульозу

Висновки: Таким чином, своєчасне виявлення селенодефіциту у хворих на хіміорезистентний туберкульоз з АІТ і його корекція селенітом натрію підвищують ефективність протитуберкульозної хіміотерапії у хворих на лікарсько-резистентний туберкульоз.

Уровень селена в динамике лечения туберкулеза

Література:

1. Grobler L., Nagpal S., Sudarsanam T.D. Nutritional supplements for people being treated for active tuberculosis // Cochrane Database Syst. Rev. 2016. – Vol.6. – CD006086. PMC 4981643.
2. E.L. Jara, N.M.Munoz-Durando, C. Llanos et al. Modulating the function of the immune system by thyroid gland and thyrotropin // Immunology Letters. – 2017. – V. 184. – P.76-83.
3. Szeliga A. Significance of selenium in thyroid pathology // Pol. Merkur. Lekarski. – 2015. – Vol. 38 (228). – P.348-353.
4. Matvuyeva S.L. Influence of thyroidal state of the thyroid gland on indicators of immunity of patients with tuberculosis // Tuberculosis, pulmonary diseases, HIV-infection. - 2016 - Vol. 2 (25). - С.40-44.
5. E.G.Montesinos, C.G.Pellirias Thyroid hormone action on innate immunity // Front. Endocrinol. – 2019. –https://doi.org.10.3389/fendo.2019.
6. Sakiz D., Kaya A., Kulaksizoglu M. [et al] Serum selenium levels in euthyroid nodular diseases// Biol. Trace Elem. Res. – 2016. – Vol. 174 (1). – P. 21-26. Hashimoto's // Blackwell Publishing Ltd Clinical.
7. Wichman J., Winter K.H., Bonnema S.J. Selenium supplementation significantly reduces thyroid antibodies levels in patients with chronic autoimmune thyroiditis, // Thyroid. – 2016. Vol. 12 (12). – P.1681-1682.